

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษามุ่งสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนให้บุคคลเหล่านั้นนำความสามารถของคนที่มียู่ และนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาควรมีสมรรถภาพในการทำงานอาชีพที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อการพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมของชาติ ดังที่ บรรจง ชูสกุลชาติ ได้กล่าวว่า การอาชีวศึกษาคือการศึกษาเพื่อการอาชีพ การศึกษาที่ฝึกฝนอบรมคนให้ประกอบสัมมาอาชีพ คือการศึกษาที่ให้คนเรียนด้วยการกระทำจนเกิดความชำนาญและมีฝีมือ ให้รู้จักฝึกฝนอบรมตนเอง ปรับตนและพัฒนาตนเองไปอย่างต่อเนื่องในเรื่องของชีวิตในเรื่องของงานและในเรื่องของการอาชีพ (บรรจง ชูสกุลชาติ 2530 : 15) ปัจจุบันสภาพสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีของประเทศไทยพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การจัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริงและย่อมจะบรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ ดังแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ได้ระบุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการอาชีวศึกษาไว้ว่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ในระดับกลางและระดับสูงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ และยังได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาหลักสูตรให้ได้คุณภาพทัดเทียมกันในแต่ละระดับประเภทการศึกษาและสาขาวิชา ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยีและความก้าวหน้าของตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 : 53)

การจัดการศึกษาเพื่อสนองวัตถุประสงค์และนโยบายตามที่กำหนด ย่อมต้องมีหลักสูตรเป็นแนวทางในการให้การศึกษา หากจะเปรียบเทียบความมุ่งหมายทางการศึกษาในระดับชาติเป็นอุดมคติอุดมการณ์ ความใฝ่ฝันของบุคคลแล้ว หลักสูตรก็เปรียบได้กับโครงการของการปฏิบัติ เพื่อให้อุดมคตินั้น

บรรลุถึงผลสำเร็จ (สุมิตร คุณานุกร 2518 : 2) ในสภาพปัจจุบันปรากฏว่า การจัดการอาชีวศึกษาโดยเฉพาะในระดับต้น คือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ยังไม่บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ กล่าวคือ จากการที่กรมอาชีวศึกษาได้ประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 เมื่อปี พ.ศ. 2528 พบว่า ยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนและประสบการณ์สำหรับผู้เรียนให้มีความรู้ ความชำนาญ ตามที่ตลาดแรงงานต้องการได้อย่างเต็มที่ ทักษะและมีมือยังไม่เป็นที่เชื่อถือ คุณธรรมในเรื่องการตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทนและความอดออมยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจของตลาดแรงงาน ความรู้ความเข้าใจในเรื่องธุรกิจ อุตสาหกรรมและเทคโนโลยียังไม่อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ระบบการฝึกหัดการทำงาน เพื่อให้มีฝีมือ และทักษะยังมีปัญหาในเรื่องระยะเวลาที่ฝึก สถานที่ ผู้ฝึกและเครื่องมือในการฝึกงาน ปัญหาผู้จบการศึกษายังหางานทำไม่ได้ โดยเฉพาะประเภทวิชาคหกรรม จำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวช. แล้วไปประกอบอาชีพมีเพียงร้อยละ 15.72 โดยที่ส่วนใหญ่ทำงานไม่ตรงตามวุฒิ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา 2528 : 105) และจากการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 5 (พ.ศ. 2524-2529) ของกรมอาชีวศึกษาพบว่า ในช่วงปีการศึกษา 2527-2528 จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนในระดับ ปวช. ลดลงในประเภทวิชาคหกรรมและศิลปหัตถกรรม โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2528 มีผู้สมัครเข้าเรียนในประเภทวิชาคหกรรมลดลงต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้ถึงร้อยละ 16.9 (กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา 2529 : 4) ประเภทวิชาคหกรรมเป็นประเภทที่มีจำนวนนักเรียนลดลงมากที่สุด กรมอาชีวศึกษาได้ใช้เวลาในการศึกษาปัญหาและข้อมูลเพื่อการแก้ปัญหาตลอดปี 2528 และสรุปผลของการศึกษาว่าส่วนหนึ่งเกิดจากความผิดพลาดของหลักสูตร โดยระบุว่า หลักการ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตรบางส่วนยังไม่สอดคล้องกับสภาวะของเศรษฐกิจ สังคมและทรัพยากรท้องถิ่น มีการจัดรายวิชาบังคับไว้มากเกินไป ไม่สามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นได้เท่าที่ควร และจัดให้เป็นระบบเปิดจริง ๆ จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้กรมอาชีวศึกษาต้องปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานทำ ซึ่งเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล และได้ยึดนโยบายดังกล่าว เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงหลักสูตร ปวช. 2524 เนื่องจากการปรับปรุงครั้งนี้มีการปรับทั้งหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง และจำนวนภาคเรียน รวมทั้งปรับสาขาวิชาใหม่ด้วย จึงต้องใช้ชื่อว่าหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ปวช. 2530) (ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์ 2530 : 1)

หลักสูตร ปวช. 2530 เป็นหลักสูตรที่มุ่งแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตร ปวช. 2524 ในเรื่องที่ทำให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติมากกว่าเรียนทฤษฎี เน้นการปฏิบัติงานได้ครบวงจร มีทัศนคติและความสามารถที่จะไปประกอบอาชีพอิสระได้ การดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 โดยกรมอาชีวศึกษาได้เสนอกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาหลักสูตร ปวช. 2524 เมื่อต้นปีการศึกษา 2529 โดยมีอธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นประธาน อธิบดีกรมวิชาการ อธิบดีกรมสามัญศึกษา อธิบดีกรมการฝึกหัดครู เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและเอกชนร่วมเป็นกรรมการ เพื่อกำหนดหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร และจำนวนภาคเรียนต่อปี โดยได้ร่วมกันกำหนดหลักการของหลักสูตร ปวช. 2530 ดังนี้คือ

1. เป็นหลักสูตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและสอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกงานฝีมือที่ใช้เทคโนโลยี โดยปฏิบัติจนเกิดทักษะ คุณธรรม และสติปัญญา สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรมและเชิงเทคโนโลยีนำไปประกอบอาชีพได้จริง
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้การอาชีวศึกษาคบวงจรนำไปปฏิบัติได้จริงตามความหลากหลายของอาชีพ ตามเนื้อหาวิชา ตามเวลาฝึก ตามภูมิภาค และตามสภาพท้องถิ่นที่แตกต่างกัน
4. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างงานและพัฒนางานได้เสมอ
5. เป็นหลักสูตรที่มุ่งอบรมและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้สามารถอยู่ได้ด้วยความผาสุกและเจริญก้าวหน้าในอาชีพ
6. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสร้างทักษะ สร้างคุณธรรม และสร้างสติปัญญาจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ
7. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเปิดโอกาสให้ผู้มีงานทำ หรือผู้ที่สนใจมาศึกษาเพิ่มเติมได้

กรมอาชีวศึกษาได้ตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร เพื่อดำเนินการในชั้นรายละเอียดของแต่ละประเภทและสาขาวิชา แล้วเสนอกระทรวงศึกษาธิการต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2530 สำหรับการเตรียมการในการใช้หลักสูตร กรมอาชีวศึกษาได้จัดประชุมสัมมนาการใช้หลักสูตร ปวช.

ให้แก่ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา นายทะเบียนและหัวหน้าแผนกวิชาจากสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับ ปวช. ทั้งหมด เพื่อให้เข้าใจหลักสูตรตลอดจนการวัดผลและการจัดแผนการเรียนรวมถึงตารางสอนทั้งหลักสูตร ปวช. 2530 ตั้งแต่เดือนมีนาคม-เมษายน 2530 (ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์ 2530 : 3)

อย่างไรก็ตามการใช้หลักสูตรอย่างรวดเร็ว โดยมีระยะเวลาเตรียมการเพียง 1 ปี เช่นนี้ อาจก่อให้เกิดปัญหาในการนำไปใช้ ทั้งในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของครู โดยเฉพาะสำหรับหน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจำนวนประเภทวิชาต่าง ๆ ที่กรมอาชีวศึกษาเปิดสอนทั้ง 5 ประเภทวิชา ได้แก่ ข่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม ศิลปหัตถกรรม และคหกรรม ปรากฏว่า ประเภทวิชาคหกรรมเป็นวิชาที่มีผู้เข้าเรียนน้อยที่สุด และมีปริมาณต่ำกว่าแผนที่กำหนด จากรายงานการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ของกรมอาชีวศึกษาได้ระบุว่าประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมมีจำนวนนักเรียนนักศึกษาสูงกว่าแผนที่กำหนดไว้ทุกปีจากปีการศึกษา 2524-2529 มีอัตราสูงกว่าแผนโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.87 ต่อปี ประเภทวิชาเกษตรกรรมสูงกว่าแผนที่กำหนดไว้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525-2527 โดยเฉลี่ยร้อยละ 2.8 แต่ในปีการศึกษา 2528 ลดลงต่ำกว่าแผนร้อยละ 4.8 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมมีนักเรียนนักศึกษาสูงกว่าแผนที่กำหนดไว้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525-2528 โดยเฉลี่ยร้อยละ 4.2 ต่อปี ส่วนประเภทวิชาคหกรรมและศิลปหัตถกรรมนักเรียนนักศึกษาเริ่มลดลงตั้งแต่ปีการศึกษา 2527-2528 โดยในปี 2527 จำนวนนักศึกษาต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้ร้อยละ 7.6 และในปี 2528 ต่ำกว่าแผนร้อยละ 16.9 ในปี 2529 คาดว่า จะมีแนวโน้มลดลงเช่นกัน (กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา 2529 : 4)

เพื่อเป็นการสนองต่อการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรดังกล่าว กรมอาชีวศึกษาได้กำหนดนโยบายการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในสังกัดไว้ 7 ประการ ดังนี้คือ

1. การจัดการเรียนการสอนในระดับช่างฝีมือ (ปวช.) และช่างเทคนิค (ปวส. ปวท.) จะดำเนินการตามกระบวนการที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ความต้องการของผู้ใช้ กำลังคน

ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2. ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอนในการผลิตกำลังคนระดับช่างเทคนิค (ปวส. ปวท.) โดยจะปรับทิศทางการผลิตกำลังคนระดับนี้ให้สอดคล้องกับแนวโน้มความต้องการกำลังคนในอนาคตยิ่งขึ้น

3. เร่งรัด ปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอน และองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จการศึกษาอย่างจริงจัง

4. ส่งเสริมการนำ อาชีวศึกษาสู่ประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาปรับปรุงวิธีการจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นให้เข้มแข็งทั้งในด้านการศึกษา ความต้องการของประชาชน การบริการฝึกทักษะอาชีพ การจัดการและการตลาด

5. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์และความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรในระบบและนอกระบบ

6. เร่งรัดพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาในการออกแบบ และการผลิตที่ได้คุณภาพมาตรฐาน

7. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพนักเรียนนักศึกษา ทั้งในด้านทักษะอาชีพ สติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อื่น ๆ

ในการนำหลักสูตรไปใช้ สถานศึกษานับว่ามีบทบาทอันสำคัญยิ่งต่อการทำให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรบรรลุผลสำเร็จ ขณะเดียวกันนโยบายการปฏิบัติงานของกรมก็เปรียบเสมือนเข็มทิศที่จะชี้แนวทางการปฏิบัติงานของสถานศึกษาด้วย

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา ซึ่งเปิดสอนวิชาคหกรรม จึงมีความสนใจและเห็นสมควรว่า น่าจะได้มีการศึกษาว่า การใช้หลักสูตร ปวช. 2530 ประเภทวิชาคหกรรมนี้ มีความพร้อมที่จะสนองต่อการแก้ปัญหาที่สถานศึกษาแต่ละแห่งประสบอยู่หรือไม่ และในสภาพการปฏิบัติที่แท้จริง สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานสนองต่อนโยบายของกรมอาชีวศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่ได้เพียงไร และที่สำคัญที่สุดคือผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานการใช้หลักสูตร ปวช. 2530 ประเภทวิชาคหกรรม ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับที่สูงขึ้น แม้ว่าการใช้หลักสูตรนี้จะดำเนินการได้เพียง 4 ภาคเรียน ในขณะที่ศึกษา แต่การศึกษาวิจัยในขณะเริ่มดำเนินการจะทำให้รู้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้ง

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และจะเป็นแนวทางในการจัดการนิเทศและการติดตามผลการใช้หลักสูตรใหม่ เพื่อให้ดำเนินไปได้
อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภท
วิชาคหกรรม ในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชา
คหกรรม ในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการใช้หลักสูตร ปัญหาในการใช้หลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม
2. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กรมอาชีวศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม
โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา
คหกรรม หัวหน้าคณะวิชาพื้นฐาน หัวหน้าแผนกในคณะวิชาคหกรรม และหัวหน้าแผนกในคณะวิชา
พื้นฐาน
 - 2.2 อาจารย์ผู้สอนในแผนกวิชาของคณะคหกรรมและคณะวิชาพื้นฐาน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง สภาพความเป็นจริง เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในลักษณะ
การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมดังต่อไปนี้ คือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยที่
เอื้อต่อการใช้หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน
2. ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรในด้านการปฏิบัติ

3. สถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา หมายถึง วิทยาลัยอาชีวศึกษา 33 แห่ง ที่เปิดสอนประเภทวิชาคหกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530

4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะกรรมการ หัวหน้าคณะวิชาพื้นฐาน หัวหน้าแผนกในคณะวิชาคหกรรม หัวหน้าแผนกในคณะวิชาพื้นฐาน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา

5. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ผู้สอนในแผนกวิชาของคณะวิชาคหกรรม ได้แก่ แผนกวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย แผนกวิชาอาหารและโภชนาการ แผนกวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป และอาจารย์ผู้สอนในแผนกวิชาของคณะวิชาพื้นฐาน ได้แก่ แผนกวิชาสามัญ แผนกวิชาสัมพันธ์ แผนกวิชาพื้นฐาน

6. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารสถานศึกษาจะได้วางแผนและดำเนินการส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนให้ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ดีและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรนี้ จัดดำเนินการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนประเภทวิชาคหกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 จำนวน 33 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด ประกอบด้วย

- ผู้อำนวยการ	จำนวน 33 คน
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	จำนวน 33 คน
- หัวหน้าคณะวิชาคหกรรมและคณะวิชาพื้นฐาน	จำนวน 66 คน
- หัวหน้าแผนกในคณะวิชาคหกรรม	จำนวน 99 คน
- หัวหน้าแผนกในคณะวิชาพื้นฐาน	จำนวน 99 คน
รวม	330 คน

1.2 อาจารย์ผู้สอนในแผนกวิชาของคณะวิชาคหกรรม และคณะวิชาพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 1,340 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากร โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโรยามาเน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 308 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ผู้สอน โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นจำแนกตามสัดส่วน (Stratified Proportional Random Sampling) จากจำนวนอาจารย์ผู้สอนในแต่ละแผนกวิชาของแต่ละวิทยาลัย

รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 638 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ชุด คือ

แบบสอบถามชุดที่ 1-2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าแผนกวิชา

แบบสอบถามชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน

แบบสอบถามทั้งหมดมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check List)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ในด้านการปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check List).

การสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม คำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรประเภทวิชาคหกรรม
 2. สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในการประเมิน และปรับปรุงหลักสูตรประเภทวิชาคหกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
 3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ แล้วนำมาพิจารณาแก้ไข
 4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
 5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากกรมอาชีวศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา โดยส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และให้บริการทางไปรษณีย์

แบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืนมาดังรายละเอียดในตาราง

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	
		จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร	330	277	83.94
2. อาจารย์ผู้สอน	308	259	84.09
รวม	638	536	84.01

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ และเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ เป็นรายข้อ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรวิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ เป็นรายข้อ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

5. การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยจัดลำดับขั้นของการเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึงทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยโดยละเอียด ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บ

รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชา
ชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม

บทที่ 5 กล่าวถึงสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ส่วนสุดท้าย เป็นบรรณานุกรม
และภาคผนวก